

Kristín Steinsdóttir
Island

Nordisk Skolebibliotekarforening

At se de lyse sider er vigtigt!

Portræt af Kristín Steinsdóttir, Island

v/ Bent Rasmussen

Forfatteren Kristín Steinsdóttir, Island, modtager NORDISK BØRNEBOGSPRIS 2003, for sin smukke bog »Engill i vesturbænum« (»Englen i Vestbyen«) med fremragende illustrationer af Halla Sólveig Thorgeirsdóttir. Bogen er et indfølt portræt af drengen Askur, der bor sammen med sin mor i en boligblok i Reykjavíks vestligste bydel.

Askurs liv er på mange måder en tilværelse med en række udfordringer, som han hele tiden må forholde sig til. Forældrene er skilt, og skilsmissemisser ligger som en mild mol-tone igennem hele bogen. Askur må hele tiden arbejde med at få tingene på plads i sit hoved, f.eks. da faderen finder sig en ny kæreste og tilmed skal have et barn med hende.

Han er en kvik, sensitiv og fantasifuld dreng, som har mange forskellige væsener susende rundt i sit hoved. I boligblokken bor en engel, men også en varulv, en skytte, en sølvfisk og en heks. I fortællingerne er der masser af henvisninger til eventyr, film, TV-nyheder, m.m. Indtryk, der på godt og ondt former nutidsbarnet!

»Engill i vesturbænum« er skrevet med stor indføling og giver et fornemt indblik i drengen Askurs verden og hans tanker og følelser om store og små ting i tilværelsen!

Bogen har det hele: den er original, morsom, trist, tankevækkende, trøstende, fantasifuld og lyrisk som et digt.

Om forfatteren

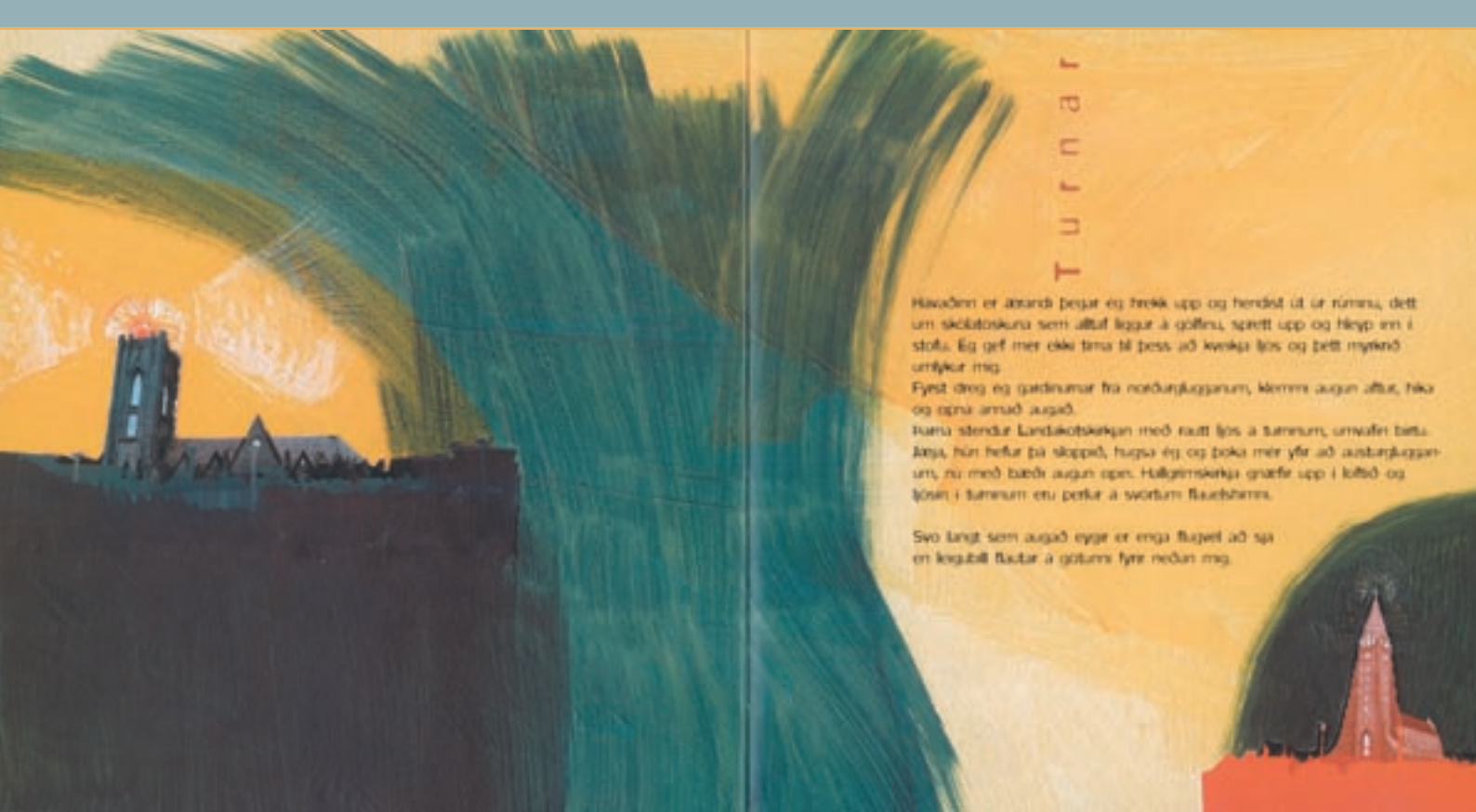
Kristín Steinsdóttir er født i 1946 i Seydisfjordur, en af de lange fjorde på Islands østkyst. Da hun havde afsluttet grundskolen, måtte hun til Akureyri for at gå på gymnasium. Sommerferierne tilbragte hun i Seydisfjordur, hvor hun saltede sild og arbejdede med fisk for at tjene penge. Efter studentereksamen gik turen til hovedstaden, hvor Kristín Steinsdóttir læste til lærer og var derefter lærer i et par år i Reykjavík. Så besluttede hun sig for at dygtiggøre sig på Danmarks Lærerhøjskole i København, hvor hun ville specialisere sig i dansk og dansk litteratur. Imidlertid læste hendes tilkommende mand fysik i Göttingen i Tyskland, så hun forlod København efter et år og rejste til Göttingen. De blev gift, fik børn og opholdt sig i 6 år - frem til 1978 - i Tyskland, hvor Kristín Steinsdóttir læste både dansk og tysk på universitetet i Göttingen og tog en bachelorgrad i både dansk og tysk. I 1979 gik turen tilbage mod Island, dog først efter et halvt års tid i Norge, fordi Kristín Steinsdóttirs mand skulle introduceres til et nyt arbejde for et nyt islandsk/norsk firma i Akranes i Island. I Akranes har Kristín Steinsdóttir arbejdet som gymnasielærer frem til 1988 og har siden da været forfatter på fuld kraft. Hun har sammen med sin søster, Idunn, skrevet skuespil for teater og radio, hun har oversat bøger fra tysk og skrevet mange noveller - også for voksne, men at skrive for børn er hendes foretrukne målgruppe. Ind imellem krydrer hun dagligdagen ved at arbejde som turistguide.

Hvad satte dig i gang med at skrive?

- Jeg har altid haft en trang til at

PRISER

2004	IBBY's Hæderliste for »Englen i Vestbyen«
2003	Nordisk Børnebogspris
2003	Reykjavíks Børnebogspris for »Englen i Vestbyen«
2003	Den islandske IBBY-pris for »Englen i Vestbyen«
1998-1999	Æresborger i Akranes, hvilket indebærer, at byen yder en løn til æresborgeren i seks måneder
1992	Den islandske IBBY-pris for »Violette dage«
1989	Teaterpriser for »Randaflugur« (Bees) og »Manablom« (Moonflower)
1987	Den islandske Børnebogspris for »Franskbraud med sultu« (»Franskbrød med syltetøj«)(debutbogen)
1986	Pris for teaterstykket »19. juni« (Women's National Day - June 19 th)

Hvaðinn er ástand þessi? Ég hrekk upp og herðist út úr rúmu, dett um skólabókuna sem alltaf liggur á gólfu, sprett upp og hléyp inn í stofu. Ég gef mér óki tína til þess að kvekja ljós og þetta myndi unntíkur mig.

Fyrst drög ég gáðinum frá norðurlugganum, klæmni augu áttu, hiku og opna ánnuð augað.

Hæna stendur Landakotskirkjan með rautt ljós á tannum, umhverfi þess. Ánna, hún hefur þá stopað, hugsa ég og þóka mér yfir að austurlugganum, nú með báðum augum opna. Hálgrímiskjúka gnæfja upp í loftið og ljósin á tannum eru þessu á svörtum flaksháms.

Svo langt sem augað eygir er engi flugfel að sjá en lögbúll flakar á götum fyrir neðan mig.

Askurs natlige mareridt med baggrund i 11.09.01

fortælle historier og husker, at jeg som barn fortalte historier for mig selv, fortæller Kristín Steinsdóttir. - Min mor fortalte også altid historier for mig, og jeg kan faktisk ikke huske, at hun har læst bøger højt for mig.

Da jeg begyndte at kunne skrive, skrev jeg mange historier, og jeg skrev vist min første bog - i et kladdehæfte - da jeg var 10-11 år gammel. Som ung skrev jeg også meget, i skolebladet på gymnasiet, osv., men jeg drømte aldrig om, at jeg en dag skulle blive forfatter, det var bare en hobby, selv om jeg faktisk skrev hver eneste dag.

Det var først efter, at Kristín Steinsdóttir i 1979 var kommet tilbage til Island, at det med at skrive for alvor startede, bl.a. med inspiration fra hendes lidt ældre søster Idunn, der også er forfatter. Søsteren opfordrede hende til at sende et manuskript ind, det gjorde Kristín Steinsdóttir, og det blev til bogen »Franskbraud med sultu« (»Franskbrød med syltetøj«), der udkom i 1987. Bogen tager udgangspunkt i opvæksten i Seydisfjörður og er senere fulgt op af to romaner mere, så de til sammen danner en trilogi med afsæt i barndommens land. »Franskbraud med sultu« udløste Den islandske

Børnebogspris samme år, som bogen udkom.

Hvorfor er det vigtigt for dig at skrive litteratur for børn og andre barnlige sjæle? Hvad driver dig?

- Da jeg begyndte at skrive, var jeg slet ikke i tvivl om, at jeg skulle skrive for børn, men jeg kan simpelt hen ikke forklare hvorfor. Måske har det noget at gøre med det barn, jeg føler, jeg stadigvæk har inde i mig. Jeg har dog skrevet noveller for voksne og teaterstykker sammen med min søster, men jeg vender altid tilbage til at skrive for børn.

Hvor har du »fundet« hovedpersonen i »Engill i vesturbænum«, Askur?

- Jeg tror bare, han voksede frem fra den blå luft. Jeg lejede et lille arbejdslejlighed i Reykjavík, fordi vi ikke kunne få solgt vores store hus i Akranes, men da jeg flyttede ind i lejligheden, kunne jeg mærke, at der var noget specielt over trappeopgangen, i kælderen, i stemningen, i luften - og det har jeg så brugt i »Askur i vesturbænum«.

Askur er - stik imod tidens ånd i børnelitteraturen - ingen heltetype. Alligevel klarer han mange ting?

- Man behøver jo ikke at være en

helt for at klare tilværelsen. Jeg blev faktisk lidt overrasket over den opmærksomhed, som »Askur i Vesturbænum« fik, da den udkom. Den voksede bare frem i mig, og når jeg gik igennem gaderne, så jeg »min« dreng i alle mulige situationer. Først skrev jeg historien som en »rigtig« roman, men det virkede ikke, og så lavede jeg den om til korte og knappe episoder - og det passede meget bedre til historien. »Askur...« er anderledes, fordi trenden er, at børnebøger skal være spændende og morsomme, men livet kan altså godt være dej-

De øvrige kandidater til NORDISK BØRNEBOGS 2003:

Norge: Forfatteren Tor Fretheim for »Grüners grønne hage«

Finland: Illustratoren Mauri Kunnas for tre billedbøger

Sverige: Forfatteren Maj Bylock for forfatterskabet

Danmark: Forfatteren Anders Johansen for »Raklos rejse«

Færøerne: Forfatteren Sólrún Michelsen for »Geislasteinar«

ligt, selv om man ikke kommer til at grine på hver side, man læser, pointerer Kristín Steinsdóttir.

Askur kommer ud for ganske meget i »Engill i vesturbænum«, oplever angsten, mareridt, skilsmisse, venskab, mobning, stærke begivenheder fra den store verden, osv. Hvad er det for et liv for nutidsbørn, du ser?

- Jeg tror, det er ganske realistisk på mange måder. Her i landet kender jeg utroligt mange skilsmissebørn, og mange børn har fortalt mig, at »ham Askur har præcis den samme følelse i maven, som jeg har«. De kan simpelt hen identificere sig med ham. Jeg vil ikke på nogen måde sige tingene for drastisk eller på en kras måde, men det er følelser, som mange børn kender. Og Askur klarer jo at komme igennem sine kriser, og jeg håber, at alle børn klarer sig godt igennem deres kriser, men jeg er desværre langt fra sikker på, at de gør det, siger Kristín Steinsdóttir.

Hun er allerede blevet spurgt adskillige gange, om ikke hun vil skrive en bog til om Askur, men det vil hun *ikke*, for han er godt på vej - men dermed har jeg ikke sagt, at han lever lykkeligt til sine dages ende, pointerer hun.

Hvordan i alverden får du det hele med? Det humoristiske, det triste, det tankevækkende, det trøstende, det fantasifulde, den lyriske tone...?

- Jeg tror, det er fordi, jeg er ærlig. Du må aldrig skabe dig, man må helt til bunds efter tingene, og hvis jeg gør det, tror jeg på, at jeg undgår de falske toner. Men en

bog skal selvfølgelig også være morsom, den må ikke bare være alvorlig. Men det var så nemt med »Askur...«, fordi det hele kom sådan bare ved siden af hinanden. Askur har grundlæggende et godt humør, er i besiddelse af humor, tænker meget over det, der sker omkring ham - men Askur prædiker ikke, siger Kristín Steinsdóttir med fasthed i stemmen.

Illustratoren er en mere end god læser. Hvordan har I samarbejdet?

- Det har været så skægt. Illustratoren, Halla Sólveig Thorgeirsdóttir, syntes, det var en fantastisk bog og spurgte, om hun måtte lave alle billederne, uden at vi på forhånd snakkede om, hvordan de skulle være. Og hvis jeg så havde nogen indsigelser, så ville hun bare male et nyt billede. Hun fik simpelt hen frit slag. Hun malede akvareller til hvert enkelt opslag og brugte også collage. Det viste sig, at hun på en fornem måde havde forstået tonen i min historie, og det var kun ganske få steder, hun måtte lave om. Jeg ændrede også teksten et enkelt sted, så det var en utroligt flot proces.

Og så vil jeg også gerne nævne Sigrún Sigvaldadóttir, der har stået for det grafiske design. Jeg kan kun sige, at samarbejdet har været som en dejlig drøm, fremhæver Kristín Steinsdóttir.

Bogens illustrationer er vidunderlige, og Halla Sólveig Thorgeirsdóttir modtog fortjent i december 2002 "Dimmalimm-prisen", der er den islandske illustratorpris, og i

foråret 2003 den islandske IBBY-pris.

Hvorfor er der kommet så mange engle ind i børnelitteraturen?

- Englen er jo modsætningen til varulven, manden, der bor i kælder, og som er forelsket i moderen. Englen er det gode, den, vi snakker med, når vi har ondt i maven, når det hele brænder på. Askur vælger jo at give sin skytsengel til lillebroderen, han har overvundet sig selv, han er blevet stor, han tror på, at han kan klare tilværelsen, han har fundet frem til, at han holder af sin lillebror, bekymrer sig for ham og er bange for, at han skal komme ud for noget farligt. Skytsenglen er simpelt hen det bedste, Askur kan give ham. Jeg tror, at engle er en betegnelse for det gode. Jeg er overhovedet ikke religiøs, men der skal være noget godt i livet - og måske finder man en engel, hvis man åbner øjnene. Det er selvfølgelig en fantasi, men en fantasi kan gøre en forskel. Askur er på trods af sine vanskeligheder optimist. Det hjælper ham gennem svære ting. Askur forstår at se de lyse sider i livet på trods af - somme tider - dårlige odds, og det gør han bl.a. ved hjælp af fantasien, slutter Kristín Steinsdóttir.

Andre titler af Kristín Steinsdóttir:

»Himmelblå øjne«. Kaleidoscope, 2001

»Krossgötur«. Edda, 2000

»Kleinur og karrí«. Edda, 1999

»Vestur i bláinn«. Edda, 1997

»AbraKadabra«. Edda, 1995

»Draugur í sjöunda himni«. Edda, 1994

»Draugar vilja ekki dósagos«. Edda, 1992